

מ"ת 5709/03/23 - מדינת ישראל ע"י נגד אחמאד קאסם (עצור/אסיר בפיקוח) ע"י

בית משפט השלום לתעבורה במחוז תל-אביב (בת-ים)

מ"ת 5709-03-23 מדינת ישראל נ' קאסם (עצור/אסיר בפיקוח)

כבוד השופט שי שלהבת	בפני
מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד צח דהן	מבקשת
אחמאד קאסם (עצור/אסיר בפיקוח) ע"י ב"כ אוס	נגד
נאסר	משיב

החלטה רקע וטיעוני הצדדים

בפני בקשה לפתיחת "חלונות" עבור המשיב המצוי במעצר עד תום ההליכים על דרך של פיקוח אלקטרוני.

כנגד המשיב הוגש כתב אישום המחזיק שלושה אישומים. בהתאם לאישום הראשון, ביום 9.3.23 נהג המשיב בזמן שהיה בפסילה מנהלית ונהג בשכרות מכוח סירובו ליתן דגימת שתן; על פי האישום השני, ביום 4.2.23 נהג הנאשם בעת שהיה פסול מנהלית וברח מאיש משטרה תוך פגיעה בחפצים; לפי האישום השלישי ביום 1.1.23, נהג הנאשם בשכרות על בסיס בדיקת נשיפה שנערכה לו.

המשיב שהה במעצר מאחורי סורג ובריח החל מיום 9.3.23 ושווה במעצר על דרך של פיקוח אלקטרוני החל מיום 25.5.23.

ב"כ המשיב הגיש בקשה לפתיחת "חלונות" קבועים. הבקשה הועברה לתגובת המבקשת שהתנגדה לה ודין בנושא נערך ביום 13.7.23.

ב"כ המשיב ציין כי המשיב נמצא במעצר בפיקוח אלקטרוני מזה כ- 45 ימים בבית אמו ומטעמים הומניטריים יש לאפשר לו להתאוורר בחברת אשתו ובתו. ב"כ המשיב הצביע גם על מצבו הרפואי של המשיב, המחייבו לצאת תדיר לבדיקות רפואיות, על כך שהמשיב טען שלא עלה בידו להגיע לבדיקות בשל התרעה קצרה שקיבל וכן שהבקשות ליציאות בגינן מכבידות על המבקשת ועל בית המשפט. בנוסף הציג ב"כ המשיב פסיקה המדגימה היענות של בתי המשפט לבקשת "חלון" התאווררות במהלך מעצר בדרך של פיקוח אלקטרוני והדגיש שלא נרשמו לחובת המשיב הפרות בעת שהייתו במעצר בפיקוח אלקטרוני. ב"כ המשיב עתר ל"חלונות" קבועים יומיים בין השעות 9-11 וכן 16-18.

המשיב ציין כי הוא חולה בסוכרת והולך לבדיקות שלאחריו הוא גם נפגש עם רופאו.

ב"כ המבקשת התנגד לבקשה האמורה בטענה שלמעשה מהווה היא בקשה לעיון חוזר בעניינו של המשיב, ללא עילה מעילות העיון החוזר. ב"כ המבקש הפנה לפסיקה הקובעת כי הצורך ב"התאווורות" אינו מהווה עילה לפתיחת חלונות בפיקוח אלקטרוני ולעניין מצבו הרפואי של המשיב מסר כי ככל שהמשיב יעביר בקשה ממוסמכת המצביעה על צורך ביציאה לצרכים רפואיים, תישקל עמדת המבקשת בנושא. בכל הנוגע לחלוף הזמן, ציין ב"כ המבקשת כי "ספירת הזמן" נספרת ממועד בו החל המשיב לרצות מעצר על דרך של פיקוח אלקטרוני ולא מתחילת מעצרו.

עוד יצוין כי בטיעונו, גרס ב"כ המבקש, כי גם במעצר מאחורי סורג ובריח יכול העצור לצאת לחצר, מה שאינו אפשרי במקרה של המשיב ואילו ב"כ המשיב טען שמעצרו בפיקוח אלקטרוני של המשיב מהווה פריבלגיה וכי ככל שתוגש בקשה לשינוי מקום הפיקוח, המבקשת לא תתנגד במידה והמיקום ימצא כמתאים ברמה הטכנית.

בסיום הדיון ועל מנת למצות את עניינו של המשיב, התבקש בא כוחו להציג מכתב מאת רופא המשפחה או גורם רפואי אחר במסגרתו יתוארו מצבו של המשיב וצרכיו, ככל הניתן בליווי אסמכתאות. בתום הדיון הסכימו הצדדים, כי ההחלטה בבקשה תינתן במערכת נט המשפט וב"כ המבקשת ביקש כי במידה ותתקבל הבקשה, תינתן למבקשת שהות לשקול את עמדתה עובר לכניסת ההחלטה לתוקף.

ביום 17.7.23, הגיש ב"כ המשיב למערכת נט המשפט "סיכום מידע רפואי" חתום על ידי רופא מקופת החולים המכיל מידע על בעיותיו הרפואיות והתרופות אותן הוא נוטל. בהתאם להחלטת המותב, התבקש ב"כ המשיב להציג אישור המתייחס לצרכים הקשורים בעריכת בדיקות עיתיות וביקורים אצל רופאו.

בתגובתו מיום 19.7.23, ציין ב"כ המשיב כי לא ניתן להעביר פירוט של בדיקות עתידיות, המשיב סובל מסוכרת וממחלות רקע נוספות, זקוק לבדיקות לעיתים קרובות ולא יעלה בידו להמציא אישור כמבוקש. כן חזר בתגובתו על נימוקי בקשתו.

עוד יצוין כי במהלך שהותו ושל המשיב במעצר על דרך של פיקוח אלקטרוני, הוגשו על ידו שתי בקשות לפתיחת חלונות לצורך עריכת בדיקות דם.

דיון והחלטה

כאמור לגישת ב"כ המבקשת, מהווה בקשתו של המשיב בקשה לעיון חוזר בעניינו, ללא עילה מעילות העיון החוזר.

הסעיף הדין בתנאים לקיומו של עיון חוזר בהליך מעצר הנו סעיף **52 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו - 1996** (להלן: "חוק המעצרים") הקובע בסעיף א כדלקמן:

"עצור, משוחרר בערובה או תובע רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה לעיון חוזר, בענין הנוגע למעצר, לשחרור או להפרת תנאי השחרור בערובה, לרבות בהחלטה לפי סעיף זה, אם נתגלו עובדות חדשות, נשתנו נסיבות או עבר זמן

ניכר מעת מתן ההחלטה."

השיקולים המנחים את בית המשפט בעת עריכת עיון חוזר בהחלטת מעצר נוגעים לשלושה: נתגלו עובדות חדשות, נשתנו נסיבות או עבר זמן ניכר מההחלטה שניתנה בנוגע למעצר.

הפסיקה שדנה בבקשות לפתיחת "חלונות" התאווורות התייחסה לעיתים לצורך בקיומה של עילה מעילות העיון החוזר לצורך עריכת עצם הדיון בבקשה ובחלקה דנה בבקשה לגופה, ללא ניתוחה על פי אמות המידה הנקובות לעניין עיון חוזר.

לשם הזהירות ובטרם בחינת בקשתו של ב"כ המשיב לגופה, אבחן את עמידתה בעילות הבקשה לעיון חוזר.

דומה שהעילה הרלוונטית לבחינה, הנה עילת "חלוף הזמן". מהאמור מעלה עולה כאמור כי המשיב מצוי במעצר אלקטרוני קרוב לחודשיים (ובמעצר בכלל לתקופה של קרוב לארבעה וחצי חודשים).

את הכללים המנחים את בית המשפט בסוגיית חלוף הזמן, ניתן ללמוד מהאמור **בבשפ 5060/22 הייב מחמוד נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 8.8.2022) (להלן: עניין הייב)

"הגדרת פרק זמן מסוים כ"זמן ניכר" כהגדרתו בסעיף 52(א) לחוק מבוססת על נסיבות העניין הקונקרטי והיא נעוצה באיזון שבין זכויות הנאשם לבין האינטרס הציבורי. במסגרת איזון זה יש להביא בחשבון, לצד חלוף הזמן, גם את חומרת העבירות המיוחסות לנאשם, מידת המסוכנות הנשקפת ממנו, התנהגותו במעצר ונסיבותיו האישיות (בש"פ 5221/19 לוזון נ' מדינת ישראל, פסקה 12 [פורסם בנבו] (12.9.2019); בש"פ 2608/18 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 9 [פורסם בנבו] (2.4.2018); בש"פ 6745/17 יונס נ' מדינת ישראל, פסקה 8 [פורסם בנבו] (26.9.2017); בש"פ 5818/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 16 [פורסם בנבו] (4.8.2016))."

דומני שבמקרה שבפני לאור העובדה שלא נרשמו לחובתו של המשיב הפרות כלשהן ונסיבותיו האישיות (הן הרפואיות והן המשפחתיות) ניתן לראות במשך תקופתו במעצר כפרק זמן המצדיק בחינת הבקשה לעיון חוזר. לעניין זה, אפשר שהעובדה שהבקשה הנה ל"חלונות התאווורות" בלבד מטה אף היא את הכף לכיוון בחינתה לגופו של עניין, לאור היות החלונות בקשת שינוי תנאי מעצר בדרגה פחותה יחסית, לגביה ניתן להתייחס אל כללי העיון החוזר באופן גמיש יחסית.

לאור זאת, על מנת לשמור על זכויותיו של המשיב באופן מלא ולנוכח השונות בהתייחסות הפסיקה כאמור מעלה תיבחן בקשתו לפתיחת חלונות אוורור ככזו העומדת בתנאי הבקשה לעיון חוזר.

התייחסות בית המשפט העליון לאפשרות פתיחת החלונות לצורך "התאווורות" הנה שמדובר בחריג השמור למקרים חריגים בלבד. גישה זו באה לידי ביטוי למשל במסגרת **בשפ 4807/20 פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 20.7.2020) (להלן: "עניין פלוני") :

"סעיף 22ד(1)(ג)(2) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) **התשנ"ו-1996**, מונה את התכליות השונות שלשמן יהיה רשאי עצור בפיקוח אלקטרוני לצאת ממקום הפיקוח באישור בית המשפט, כלהלן:

"חלון פיקוח יכול שיהיה לשם קבלת טיפול רפואי, טיפול נפשי או טיפול אחר הדרוש למפוקח, פגישה עם קצין מבחן בהתאם להמלצת שירות המבחן, ולגבי מפוקח שהוא קטין - גם לשם לימודים בבית ספר, ויכול שיהיה לתכלית אחרת שהומלצה **בתסקיר** המעצר, או לתכלית חשובה אחרת, מטעמים שיירשמו".

הפסיקה אימצה גישה מצמצמת באשר ליציאה לחלונות התאוררות קבועים במהלך מעצר בפיקוח אלקטרוני כך שאישור כאמור ינתן רק במקרים חריגים המצדיקים זאת. כפי שצוין לא אחת, מעצר בפיקוח אלקטרוני, כמו מעצר בבית המעצר, נועד להפחית את החשש מפני מסוכנות הנאשם ומפני שיבוש הליכי חקירה ומשפט. בהתאם לכך, כשם שבעת מעצר מאחורי סורג ובריח לא ניתן - ככלל - לצאת לחלונות התאוררות קבועים, זהו הדין גם בכל הנוגע למעצר בפיקוח אלקטרוני, למעט במקרים חריגים כאמור (ראו: בש"פ 77/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 13-14 (11.1.2017); בש"פ 6646/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 2-3 (29.8.2017); בש"פ 2735/19 גבאי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (5.5.2019)).

דוגמא למקרה חריג בו הותרה פתיחת "חלונות" איורור קבועים ניתן למצוא בהחלטת בית המשפט המחוזי במסגרת **מ"ת 25166-07-15 מדינת ישראל נ' אברג'יל (עציר) ואח'**

"באשר להרחבת חלון ההתאוררות, אינני מתעלם מהחלטת בית המשפט העליון בעניין פלוני. עם זאת ובהתאם להוראת סעיף 22ד(1)(ג)(2) לחוק המעצרים, אני מוצא טעמים מיוחדים המצדיקים הרחבת החלון הקיים בהתחשב בכך שהמבקש נתון תקופה ארוכה בתנאים מגבילים- מעצר ומעצר בפיקוח אלקטרוני- וכן בהתחשב בקשיים אותם תיאר בא כוחו בקשר לשהות המבקש בחדר בדירה קטנה ולמרקם המשפחתי בין בני הבית. על כן אני מורה על הרחבת חלון ההתאוררות בשעה אחת, כך שיחול בכל יום בין השעות 18:00-20:00. מובן הוא כי יציאת המבקש תיעשה בליווי ובפיקוח מי ממפקחיו."

במקרה האמור שהה המשיב במעצר על דרך של פיקוח אלקטרוני במהלך תקופה של שנה ושלושה חודשים בפרשה מורכבת ובית המשפט שוכנע מדבריו של בא כוחו כי השהות בבית סגור גורמת קשיים ניכרים למשיב ולמפקחיו.

במסגרת **מת (י-ם) 14275-07-18 מדינת ישראל נ' מוחמד ג'אבר** (פורסם בנבו, 10.1.19) (להלן: "עניין ג'אבר") עמדה כבוד השופטת זנדברג על השיקולים אותם ישקול בית המשפט במקרים מתאימים לגבי פתיחת "חלונות התאוררות" במסגרת מעצר על דרך של פיקוח אלקטרוני.

" הנה כי כן, העיון בפסיקה מעלה כי הגם שקביעת "חלונות" בפיקוח האלקטרוני לצורך "התאוררות" אינה עניין שבשגרה, עדיין נתונה לבית המשפט, במקרים מתאימים, הסמכות לקבוע חלונות מעין אלו. בגדרי שיקול דעתו ישקול בית המשפט, מקרה, מקרה לפי נסיבותיו, את התמשכות המעצר בפיקוח האלקטרוני (וכן משכו של מעצר מאחורי סורג ובריח שקדם לו); את עוצמתו של חשש המסוכנות העולה מהנאשם; ואת נסיבותיו האישיות של הנאשם. כמו כן, נראה כי כאשר בית המשפט מאשר "חלונות" לצורך התאוררות, הנכון הוא שהחלונות יוגדרו ויוגבלו לפרקי זמן מתוחמים."

ישום השיקולים שנקבעו בעניין ג'אבר למקרה שלפני מלמד כאמור כי המשיב מצוי במעצר על דרך של פיקוח אלקטרוני קרוב לחודשיים (ובמעצר בכלל לתקופה של קרוב לארבעה וחצי חודשים), נסיבותיו האישיות של המשיב כוללות את

מעצרו בבית אמו כשאמו ובתו מתגוררות בנפרד וכן את קשייו הבריאותיים. העבירות העומדות כנגד הנאשם מגלמות מסוכנות. עם זאת אפשר שמשך שהייתו של המשיב במעצר מקהה במידת מה את המסוכנות. כן לא נרשמו לחובת המשיב הפרות בתקופת מעצרו בפיקוח אלקטרוני, דבר המלמד על פניו, על הפחתת הסיכוי שהמשיב יפר חלונות אוורור ככל שיינתנו לו.

כאמור בסעיף 22ד(1)(ג)(2) לחוק המעצרים, אחד הקריטריונים לפתיחת "חלונות" במסגרת מעצר בפיקוח אלקטרוני הנו הצורך ב" קבלת טיפול רפואי". בעניינו הציג כאמור המשיב אסמכתא בקשר למצבו הבריאותי אך לא הציג אינדיקציה לצורך בטיפולים ו/או בדיקות עיתיים וקבועים.

במסגרת עניין **פלוני** שהוזכר, נדון עניינו של עצור בפיקוח אלקטרוני, במקרהו ניתן על ידי שירות המבחן תסקיר חיובי לפתיחת חלונות התאווררות, כשבין הנימוקים מוזכרת בעיה רפואית בברכו ובגבו לגביה לא הוצגו מסמכים רפואיים. בית המשפט המחוזי לא נעתר בקשת פתיחת החלונות, בין השאר לאור העדר הצגת תשתית לבעיותיו הרפואיות והאפשרות שיבצע פעילות גופנית במקום מעצרו. בדחיית עררו של העצור על ידי בית המשפט העליון קבעה כבוד השופטת וילנר:

"כפי שבית המשפט המחוזי ציין בהחלטתו, העורר לא הוכיח כי אחד מהטעמים המנויים בחוק מתקיימים בעניינו ולא הציג תשתית של ממש בהקשר זה. אף במסגרת הודעת הערר שלפני לא מצאתי הצדקה לחריגה מהכלל המאפשרת מתן אישור ליציאת העורר חלונות התאווררות קבועים."

מהחלטה זו נלמדת החשיבות שבהצגת התייעוד המתאים לגבי בעיות רפואיות נטענות והצורך בטיפולים רפואיים.

במסגרת **מת (חי') 20-09-21268 אילן צח נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 17.3.21), עמד כבוד השופט בנג'ו על משמעות פתיחת החלון לצורך קבלת טיפול רפואי, תוך התייחסות לעובדות המקרה שהיה בפניו.

"הרציונל בבסיס 'העילה הרפואית' לפתיחת חלון התאווררות, הוא לאפשר טיפול רפואי לשמירה על בריאותו של העצור."

בהתייחסו למקרה שבפניו קבע כבוד השופט בנג'ו:

"טוענים הסניגורים, כי המבקש זקוק להתהלך חופשי ברחובותיה של העיר, כדי לעשות התעמלות, כחלק מהטיפול הרפואי לו הוא זקוק. אין בידי לקבל זאת.... הליכה ברחובות העיר, היא הרחבה לא סבירה של העילה האמורה, ואינה מתיישבת עם תכליות החוק ותכליות המעצר."

לאור זאת דומני כי בעוד שהוצגו בפני קשיו הבריאותיים של המשיב, לא הובאה אינדיקציה לצורך הקיים בקבלת טיפול במועדים קבועים בעניינו, באופן שימנע את האפשרות ליציאתו של המשיב לחלונות ספציפיים לצורך רפואי נקודתי.

על אף זאת, הרי שלמצבו הרפואי של המשיב והצורך לצאת לבדיקות וטיפולים שבא לידי ביטוי כאמור בבקשות שהוגשו במסגרת ההליך גם אם לא באופן קבוע, יש לתת להבנתי במשקל במקרה זה.

ביישום השיקולים שהובאו בענין ג'אבר כאמור בשילוב עם הצורך הרפואי של המשיב, ניתן להבנתי לפתוח לו "חלונות" אוורור נקודתיים ומדודים.

לאור זאת, ינתנו למשיב חלונות אוורור בימים ב' ו-ה בין השעות 9-12. חלונות אלו ינוצלו לצרכים רפואיים ולכל צורך אחר.

המשיב יוכל לבקש את שינוי שעות החלונות ככל שמשכם יעמוד על זה שנקבע בהחלטתי.

בעת שהותו של המשיב בחלונות, יהיה הוא כל העת בפיקוח אחד מהמפקחים שנקבעו בהליך.

יודגש כי ככל שימשיך המשיב לעמוד בתנאי מעצרו ללא הפרות במהלך החודש הקרוב, יהא המותב קשוב במידה ותוגש בקשה להרחבתם של החלונות שניתנו.

החלטתי זו תיכנס לתוקף ביום ב', 24.7.23, בין השאר על מנת לאפשר למבקשת שהות על מנת לבחון את עמדתה ביחס להחלטתי.

מצופה מנציגי המבקשת, כי ככל שיחליטו לפני מועד כניסת החלטתי לתוקף שלא להגיש עליה ערר, יעדכנו את ב"כ המבקש.

מזכירות - נא להעביר העתק מהחלטה זו לידי הממונה על הפיקוח האלקטרוני.

ניתנה היום, ב' אב תשפ"ג, 20 יולי 2023, בהעדר הצדדים.